

महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना दहावी नंतर दोन वर्ष कालावधीमध्ये नामवंत खाजगी प्रशिक्षण संस्थेच्या साह्याने अभियांत्रिकी व वैद्यकीय प्रवेश परीक्षांचे मार्गदर्शन करण्यासाठी योजना राबविण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: शाआशा-११२२/प्र.क्र.२१३/का-१३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.
ई ऑफिस क्र.१३५५२९८
दिनांक:- १२ फेब्रुवारी, २०२६

- वाचा:-**
- १) आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे पत्र क्र.शाआशा-२०२३/प्रक्र.०९/का.६(३)५४२२ दिनांक १२ऑगस्ट, २०२४.
  - २) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. शाआशा-११२२/प्र.क्र.२१३/का.१३, दिनांक-१४ ऑक्टोबर, २०२४.
  - ३) आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे पत्र क्र. शाआशा-२०२३/प्रक्र.०९/का.६(३)८२७४ दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०२५.
  - ४) आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे पत्र क्र. शाआशा-२०२३/प्रक्र.०९(भाग-२)/का.६(३)३१९ दिनांक १३ जानेवारी, २०२६.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना दहावी नंतर दोन वर्ष कालावधीमध्ये नामवंत खाजगी प्रशिक्षण संस्थेच्या साह्याने अभियांत्रिकी व वैद्यकीय प्रवेश परीक्षांचे मार्गदर्शन करण्यासाठी योजना राबविण्याबाबतची कार्यपद्धती संदर्भ क्र. २ येथील शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेली आहे. सदर शासन निर्णयानुसार या योजनेमध्ये प्रत्येक अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या अधिनस्त वैद्यकीय(NET) व अभियांत्रिकी(CET/JEE) अभ्यासक्रम प्रवेश परीक्षा तयारी करवून घेण्यासाठी प्रत्येकी ४० प्रशिक्षणार्थीच्या तुकडीमध्ये विद्यार्थी संख्या वाढविण्याची तसेच विद्यार्थ्यांच्या निवड प्रक्रियेत सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना दहावी नंतर दोन वर्ष कालावधीमध्ये नामवंत खाजगी प्रशिक्षण संस्थेच्या साह्याने अभियांत्रिकी व वैद्यकीय प्रवेश परीक्षांचे मार्गदर्शन करण्याच्या अनुषंगाने संदर्भ क्र.३ येथील दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०२४ रोजी निर्गमित केलेला शासन निर्णयामध्ये विद्यार्थीसंख्या वाढविण्याबाबत व निवड प्रक्रियेबाबत खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे.

१. विद्यार्थी निवड व प्रवेश परीक्षा (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.४):-

१) योजनेतंगत निवडलेल्या प्रत्येक आश्रमशाळेत वैद्यकीय (NEET) करिता ५० विद्यार्थी व अभियांत्रिकी (JEE/ CET) करिता ५० विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात यावी (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.४.१)

२) निवड करण्यात येणाऱ्या ५० विद्यार्थ्यांपैकी ४०% विद्यार्थी हे शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळेतील असतील ३०% विद्यार्थी हे एकलव्य मॉडेल रेसिडेंसिअल मधील असतील तर उर्वरित ३०% विद्यार्थी वर नमुद अ.क्र. ४ मधील अटी शर्टीची पुरता करणाऱ्या इतर अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांमधून निवडण्यात येतील. नमुद टक्केवारीनुसार त्या-त्या शाळेमधील विद्यार्थी उपलब्ध झाले नाही तर संबंधित अपर आयुक्त त्यामध्ये अदला- बदल करू शकतील. (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.४.४)

३) अंतिम गुणवत्ता यादी व प्रतिक्षा यादी ही चाळणी परीक्षेत गुणानुक्रमे येणा-या विद्यार्थ्यांमधून अपर आयुक्त स्तरावर मंजूर करण्यात येईल (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.४.५)

२. योजनेतील विद्यार्थी संख्या(शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.५):-

१) या योजनेमध्ये प्रत्येक अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग कार्यालयाच्या स्तरावर प्रत्येक वर्षी एक वैद्यकीय व एक अभियांत्रिकी अभ्यासक्रम प्रवेश परीक्षा तयारी करवून घेण्यासाठी प्रत्येकी ५० प्रशिक्षणार्थी प्रती तुकडी असे एकूण १०० विद्यार्थ्यांची निवड इयत्ता अकरावी वर्गासाठी केली जाईल. (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.५.२)

२) प्रथम वर्ष अकरावी चे १०० विद्यार्थी आणि द्वितीय वर्ष बारावीचे १०० विद्यार्थी असे एकूण २०० विद्यार्थी सदर योजनेच्या दोन वर्ष प्रशिक्षणासाठी असतील. (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.५.३)

३. प्रशिक्षण देणेसाठी निवड करण्यात येणारी आश्रमशाळा (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.६):-

१) अपर आयुक्त निहाय मुलांचे व मुलींचे प्रशिक्षण केंद्र खालीलप्रमाणे राहील (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.६.२):-

अ.क्र.	अपर आयुक्त	मुले/मुली	इ. ११ वी प्रवेश क्षमता	
			CET/ JEE	NEET
१	नाशिक	मुलांकरिता	५०	५०
२	ठाणे	मुलींकरिता	५०	५०
३	अमरावती	मुलांकरिता	५०	५०
४	नागपुर	मुलींकरिता	५०	५०

४. निधी / आर्थिक बाबी (शा.नि.दि.१४.१०.२०२५ मधील अ.क्र.१२):-

महाराष्ट्र राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना इयत्ता दहावी नंतर दोन वर्ष कालावधी मध्ये नामवंत खाजगी शिक्षण संस्थेच्या सहाय्याने अभियांत्रिकी व वैद्यकीय प्रवेश परीक्षांचे मार्गदर्शन करणे बाबत खर्चाचा तपशील खालीलप्रमाणे राहील :-

अ.क्र.	खर्चाच्या बाबी	प्रतिवर्ष खर्च
१	२	३
१	खाजगी प्रशिक्षण संस्थेची फी रु. १,००,०००/- (अक्षरी एक लाख सर्व करासह) प्रति विद्यार्थी प्रति वर्ष यामध्ये व्याख्यातांचे मानधन, एक सहाय्यक व एक शिपाई यांचे मानधन, स्टडी मटेरियल, नोट्स (वाचन साहित्य) टेस्ट सिरीज, आवश्यक वर्तमानपत्र, मासिके, पुस्तके, स्टेशनरी इ. पुरविणे तसेच प्रशिक्षणाच्या इतर अनुषंगिक खर्चाचा समावेश आहे.	रु.४,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये- चार कोटी फक्त) चार केंद्रातील ४०० विद्यार्थ्यांना प्रतिवर्ष रु.१ लक्ष याप्रमाणे
२	जाहिरात खर्च + प्रवेश परीक्षा, तसेच प्रशासकीय व इतर किरकोळ खर्च	रु.२५,००,०००/-
	एकूण	रु.४,२५,००,०००/-

उपरोक्तप्रमाणे इ. ११ वी व १२ वी या दोन वर्षांकरिता येणारा रु. ८,५०,००,०००/- (अक्षरी रुपये आठ कोटी पन्नास लाख फक्त) इतका खर्च अपेक्षित आहे. सदर प्रशिक्षणासाठी आवश्यक तो निधी आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे अधिनस्त ठेवण्यात येईल व त्यांचेमार्फत संबंधित प्रशिक्षण केंद्रास उपलब्ध करून दिला जाईल.

५. सदर योजनेच्या उर्वरीत सर्व अटी व शर्ती संदर्भ क्र. २ येथील दि.१४.१०.२०२४ मधील शासन निर्णयाप्रमाणे असतील.

६. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०२६०२१२१७१७२११३२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शंकर त्र्यं. जाधव)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.४०० ०३२.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.४०० ०३२.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.४०० ०३२.
५. मा.मंत्री (आदिवासी विकास), महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई :- ४०० ०३२.
६. सर्व मा. मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

७. मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास), महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई -३२.
८. सर्व मा. विधानसभा सदस्य./विधान परिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ, विधानभवन, मुंबई
९. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- १०.सचिव, आदिवासी विकास, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ११.प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १२.आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
- १३.निबंधक, मा. उच्च न्यायालय, मुंबई, / नागपूर / औरंगाबाद खंडपीठ.
- १४.सरकारी अभियोक्ता, मा .उच्च न्यायालय, मुंबई / नागपूर / औरंगाबाद. खंडपीठ
- १५.आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
- १६.सर्व जिल्हाधिकारी.
- १७.अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य नागपूर / नाशिक/ ठाणे / अमरावती.
१८. शिक्षण आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १९.शिक्षण संचालक, (माध्यमिक) महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- २०.सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- २१.महालेखापाल (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
- २२.महालेखापाल (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- २३.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २४.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २५.संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
- २६.संचालक, अर्थ व लेखा, आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय, मुंबई
- २७.सर्व सह/उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय, मुंबई.
२८. सर्व अवर सचिव, आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय, मुंबई.
- २९.सर्व कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय, मुंबई
- ३०.उप सचिव (व्यय-१४), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३१.सर्व मुख्याध्यापक, शासकिय/अनुदानित आदिवासी आश्रमशाळा/ EMRS
- ३२.निवडनस्ती (का-१३) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई:- ४०० ०३२.